

Miscel·lània Crexells (1)

La mort prematura de Joan Crexells i Vallhonrat (Barcelona 1896-1926), de qui tant podia esperar la cultura catalana, féu pensar en un homenatge a la seva memòria. En complir-se el tercer aniversari del seu traspàs, la «Fundació Bernat Metge», de la qual fou un dels col·laboradors principals, li dedicà aquest volum que ve a afegir-se a la bibliografia catalana, no gaire nombrosa—cal confessar-ho amb recança—de volums en homenatge de personalitats del món de les idees. La vocació d'En Crexells es va manifestar, sobretot, en aquestes tres direccions: humanisme, filosofia, estadística. Això explica que els treballs aplegats en la Miscel·lània Crexells siguin de caràcter humanístic o filosòfic en consonància amb les activitats de la «Fundació» que li encomanà la publicació de les obres de Plató — en va publicar dos volums i deixà preparada la versió dels textos d'un tercer —. Entre altres hi ha els següents, propis a ésser registrats en les pàgines de l'ANUARI:

R. d'Alòs-Moner, *Contribució a la biografia de Lorenzo Valla* (pàgs. 1-7). Dos documents de 1441 i 1444, de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, privilegis d'Alfons el Magnànim a favor de l'insigne humanista romà. — Pere Bohigas, *Idees d'Eiximenis sobre la cultura antiga* (pàgines 71-82). L'obra d'Eiximenis cau de ple dintre l'esperit de l'Edat Mitjana, posat que són ben escasses les concessions a la cultura laica que puguem sorprendre en la seva obra. «La seva visió del món antic, es ressent de tots els prejudicis i deformacions que impediren a la mentalitat medieval la clara comprensió del classicisme.» — P. Bosch Gimpera, *La colonització grega d'Espanya. Els problemes de les fonts referents a les relacions dels grecs amb Espanya abans del segle v* (pàgs. 83-99). — Pere Corominas, *Troballes romanes a Sant Pol de Maresma* (pàgines 101-105). — L. Nicolau d'Olwer, *Dades sobre l'ensenyament a Catalunya a l'època romana* (pàgines 131-139). Són partícules proporcionades per alguns textos i, sobretot, per les inscripcions d'aquella època. — A. Rubió i Lluch, *Setge i conquesta de l'Acropolis d'Atenes per Rainer Acciajuoli (1387-1388)* (pàgs. 191-204). — Jordi Rubió, *Els autors clàssics a la Biblioteca de Pere Miquel Carbonell, fins a l'any 1484* (pàgs. 205-222). La publicació d'un inventari inèdit de llibres que en aquella data posseïa En Carbonell, dona ocasió a què l'autor aporti noves dades interessantíssimes i faci agudes observacions sobre aquell personatge, figura representativa en la història de l'humanisme a Catalunya, completant així un estudi anterior del mateix Jordi Rubió sobre En Carbonell, publicat a la Revista de Catalunya. — A.-M.

Miscel·lània Bonilla (2)

En aquest recull d'articles destinats a honorar la memòria del Sr. Bonilla, hem d'anotar els següents, referents a les nostres lletres:

CHEVALIER, Jacques: *Y a-t-il une philosophie espagnole?* (I, 1-4). Amb referències a Sibiude, Llull i Ramon Martí.

SCHNEIDER, Franz: *E. T. A. Hoffmann en España: apuntes bibliográficos e históricos* (I, 279-287). Notícies de traduccions espanyoles d'obres de Hoffmann. Fa menció d'algunes edicions barcelonines.

MONNER SANS, Ricardo: *Refranero gatuno* (I, 319-346). Col·lecció de 185 refranys, on apareix el gat. Molts d'ells existeixen també en la nostra llengua. Reprodueix, entre altres trossos literaris i populars, un cantar català.

GIVANEL MAS, Joan: *Algunes notes referents al periodisme barceloni de 1840 a 1844* (I, 369-387). Notícia i descripció de quaranta publicacions aparegudes durant aquells anys.

LANG, H. R.: *Las formas estróficas y términos métricos del Cancionero de Baena* (I, 485-523). Interessant per les relacions amb altres cançoners. Referències al Cançoner de la Universitat de Saragossa.

MONTOLIU, Manuel de: *La paraula catalana «rai». Estudi lexicogràfic i etimològic* (I, 615-630). Estudi ben documentat, on anota els usos d'aquesta paraula. Montoliu constata la

(1) *Miscel·lània Crexells*, Barcelona MCMXXIX. xvi+244 pàgs., un retrat. (Publicacions de la Fundació Bernat Metge. I.)
 (2) *Estudios eruditos in memoriam de Adolfo Bonilla y San Martín (1875-1926)*, con un prólogo de Jacinto Benavente. Publicados la Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad Central, en homenaje a su ilustre ex decano. Madrid, 1927-1930. — 2 vols. de xvi+656 i 758 pàgs.

seva aparició darrera un substantiu, un pronom demostratiu, un pronom personal, un adverb i una oració de sentit condicional o hipotètic. Després de rebutjar les etimologies de Bergnes de les Cases (*ῥάδιος* > *rai*) i de Balari (*radium* > *rai*), proposa Montoliu la següent: *raphanu* > *rafe* > *rae*. *Rai* seria un gasconisme entrat a Catalunya durant l'Edat Mitjana.

ALEMANY SELFA, Bernardo: *Una perífrasis homèrica que hoy tiene exacta equivalencia en valenciano y en catalán, y la tuvo también en el castellano antiguo* (I, 631-638). Es refereix a la perífrasi que es forma en grec amb l'indicatiu d'aorist del verb *βαίω* i l'infinitiu de *εἶμι* en les formes *ἔμην*, *ἔμενα* o *ἔενα*, equivalent en estructura i significació a la catalana formada amb el present d'indicatiu d'*anar* i un infinitiu de qualsevol verb.

DUDON, Paul: *La rencontre d'Ignace de Loyola avec Luis Vives à Bruges (1528-1530)* (II, 153-161). — Alguns aclariments a l'encontre de Lluís Vives amb Sant Ignasi.

VORETZSCH, Karl: *Die spanische Sprache und Literatur in der deutschen Romanistik der Frühzeit* (II, 319-358). — Referències a Catalunya. — R. A. i S.

Miscel·lània Jeanroy (1)

Hi col·laboraren dos catalans:

MASSÓ-TORRENTS, J. (membre de l'I. E. C.): *Oto de Granson i les balades de Lluís de Vilarsa* (pàgs. 403-410).

GRIERA, A.: *L'aranya i la granota* (pàgs. 85-88).

(1) *Mélanges de linguistique et de littérature offerts à M. Alfred Jeanroy par ses élèves et ses amis* Paris, Éditions E. Droz, 1928. xvi+682 pàgs.